

СТАН РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНО-СЕРВІСНОЇ ДЕРЖАВИ В КРАЇНАХ ЄС У РОЗРІЗІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ ТА УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

А.М. ПІЛЯЙ, аспірант

кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
(науковий керівник – доктор юридичних наук, професор В.В. Ладиченко),
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: pila2104@gmail.com

Анотація. У статті досліджується стан розвитку публічно-сервісної держави в країнах Європейського союзу в розрізі адміністративної реформи в Україні та можливості впровадження аналогічних інститутів в подальшому.

У статті досліджено моделі які Україна бере за зразок при впровадженні публічно-сервісних послуг. Головною метою при введенні цих моделей є побудова держави, що визнає людину, дотримання та реалізацію її прав за найвищу цінність – публічно-сервісної держави.

Досліджено можливість впровадження доктрини публічного менеджменту та інституту омбудсмана з в сфері публічних послуг в Україні в рамках адміністративної реформи.

Виявлено, що в процесі адміністративної реформи в Україні введено ряд нових для нашої держави інститутів покликаних створити публічну адміністративну послугу. Серед головних досягнень можна визначити створення ЦНАПів, впровадження концепції так званих посередників, надання електронних послуг, які повинні діяти за концепцією one-stop-shop, та перші кроки з делегування певних видів адміністративних послуг недержавним організаціям.

Ключові слова: публічно-сервісна держава, адміністративна послуга, суб'єкт надання публічних послуг, адміністративна реформа в Україні, Європейський Союз

Актуальність.

При дослідженні теми побудови публічно-сервісної держави в Україні, надавача адміністративних послуг широкому колу осіб, варто відзначити різноманітні моделі, які Україна бере

собі за зразок від країн Європейського союзу. Деякі моделі беруться з урахуванням Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами (далі за

текстом – Угода про Асоціацію). Однак, всі вони повинні наслідувати головну мету – побудову держави, що визнає людину найвищою цінністю та забезпечує ефективну взаємодію між державними органами та особою (Ладиченко, 2007: 214). Стан розвитку публічно-сервісної держави в країнах Європейського союзу є особливо цікавим для Української наукової думки, оскільки з початком адміністративної реформи пов'язано впровадження ідей та доктрин які діють в країнах Європейського союзу. У процесі подальшої імплементації положень Європейського законодавства важливим є дослідження не лише конкретних законодавчих актів але й підходу до розуміння самих понять публічної послуги та публічно-сервісної держави.

Далі важливим є дослідження іноземних доктрин які призвели до такого бачення публічно-сервісної держави як інструмента служіння громадянам. Важливим є дослідження норм які вже були запозичені та введені до українського законодавства в процесі реалізації адміністративної реформи.

І останнім, але не менш головним, є дослідження конкретних концепцій які протягом довгого часу діють в країнах Європейського союзу проте досі не впроваджувалися на теренах України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідження теми надання публічно-сервісних послуг в країнах Європейського союзу в розрізі запозичення Україною іноземного досвіду вже здійснювалися наступними науковцями: В.Б. Авер'янов, К.К. Афанасьєв, Ю.П. Битяк, С.В. Курінний, В.І. Курило, Я.Б. Михайлюк, В.В. Ладиченко, О.В. Решевець, О.Г. Циганов.

Метою статті є дослідження стану розвитку публічно-сервісної держави в країнах Європейського союзу в розрізі адміністративної реформи в Україні та Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої.

Результати.

У процесі здійснення адміністративної реформи Україна обрала шлях зближення Українського законодавства та імплементацію у власне законодавство норм які діють у Європейському союзу, таким чином відбувається процес «європеїзації» адміністративного права.

Під «європеїзацією» адміністративного права розуміється вплив європейського правового мислення та правничої діяльності на національно-державні системи адміністративного права, зокрема через нашарування на них та їх трансформації. Зазначена європеїзація може відбуватися двома шляхами: 1) по горизонталі – між правничими системами держав; 2) по вертикалі – між міжнародними та наднаціональними європейськими організаціями та державами-членами цих організацій.

Тобто, слід відмежовувати право Європейського Співтовариства, що впливає на системи адміністративного права держав-членів Європейського Союзу (його слід називати адміністративним правом Співтовариства) від права, яке регулює сферу публічно-адміністративної діяльності самих адміністративних органів Європейського Союзу (Шмідт-Ассманн, 2009: 36–37).

Для дослідження висвітленого в нашій статті особливий інтерес пред-

ставляє інститут надання адміністративних послуг, який є видимим, для пересічного громадянина, вираженням принципу публічно-сервісної держави.

Теорія адміністративних послуг запозичена з досвіду розвинених держав світу (Велика Британія, США, Канада, Нідерланди, Швеція, Фінляндія та інші), де починаючи з 80-х років минулого століття набула поширення доктрина «new public management» («новий публічний менеджмент») та відбулася зміна пріоритетів у діяльності органів публічної влади, а також у засадах і формах їх відносин із громадянами. У цих країнах запровадили систему оцінювання роботи органів влади, що ґрунтується на очікуваннях та уподобаннях споживачів, що фактично і стало початком впровадження доктрини «служіння» («надання послуг») (Циганов, 2018: 33).

Варто зауважити, що практика використання категорії «послуга» відносно органів виконавчої влади в Україні до останнього часу не мала майже нічого спільного з доктриною послуг у розумінні демократичних традицій країн Заходу. Адже в нас фактичним поштовхом для запровадження категорії послуг була потреба заробляння додаткових (до фінансування з державного бюджету) коштів органами влади, державними установами та організаціями («Адміністративна процедура...», 2003: 117; Демський, 2010: 149).

Таким чином, важливим фактором в створенні дієвої адміністративної послуги повинне стати бажання створити умови для «якісної» взаємодії між громадянином та державним органом, позбутися черг, та зробити усе необхідне для громадян при взаємодії з надавачем послуг, незалежно від того яку послугу клієнт хоче

отримати. Зазначені кроки важливі, в першу чергу, для досягнення економічного розвитку країни та соціальних цілей, а не для отримання фінансування з державного бюджету та від іноземних донорів.

Розглядаючи теоретичне бачення публічних послуг, варто відзначити, що в країнах Європейського союзу дещо відрізняється зміст поняття «public services» («публічні послуги»). Європейські науковці розглядають зазначене поняття ширше ніж українські. В українській доктрині публічні послуги – це будь-які послуги, надання яких становить публічний (загальний) інтерес.

Найбільш чітко визначення терміну «public services» («публічні послуги») в європейському адміністративному праві виникло під час обговорення Білої книги про послуги та в процесі ухвалення Директиви про послуги, в результаті чого відбувся поділ публічних послуг на два види – «services of general interest» (послуги, що становлять загальний інтерес) та «services of general economic interest» (послуги, що становлять загальний економічний інтерес) (Циганов, 2018: 37). Такий поділ є нетиповим для сьогоденної України, проте він показав себе виправданим, оскільки ці два види послуг суттєво впливають на якість життя людей та є необхідними для соціального, економічного та регіонального згуртування в Європі.

Щодо сучасних українських науковців цікавою є думка О.Г. Циганова, який вважає, що публічними вважаються послуги, які не можуть надаватися на комерційній основі, в умовах ринкової конкуренції (Циганов, 2018: 37). З зазначеною думкою можна погодитися лише частково, оскільки якщо про конкуренцію в сфері надан-

ня адміністративних послуг та про можливість створення самого ринку адміністративних послуг не доводиться, то про можливість делегування таких повноважень комерційним, недержавним структурам в Україні говорять вже сьогодні, а в країнах Європейського союзу такі делегування повноважень недержавним установам це усталена практика.

Зазвичай правове регулювання надання публічних послуг на теренах ЄС здійснюється законодавчими актами, що поширюють свою дію на весь спектр адміністративно-процедурних відносин, в тому числі й на сферу зазначених послуг. Наприклад, у Німеччині, Австрії, Швейцарії діють закони про адміністративну процедуру, у Фінляндії – Акт про адміністративні процедури, у Нідерландах – Акт із загального адміністративного права, у Швеції – Закон про державне управління, у Польщі – Кодекс адміністративного провадження, у Чехії – Кодекс адміністративних процедур, у Литві – Закон про публічне адміністрування тощо (Ладиченко & Смельяненко, 2018).

Таким чином, якнайшвидше прийняття закону «Про адміністративну процедуру», проект («Проект Закону про адміністративну процедуру») якого на сьогоднішній день перебуває на розгляді Верховної Ради України дасть змогу уніфікувати правове регулювання у сфері надання публічних послуг та буде вірним запозиченням іноземного досвіду де схожі законодавчі акти підтвердив свою успішність. Подібні законодавчі акти відображають прагнення на практичне виконання права громадян на доступ до публічних послуг високої якості.

Крім того, широко відомим є досвід таких європейських країн як Швеція, Велика Британія, Німеччина, Ні-

дерланди, Данія, в яких проводяться обов'язкові конкурентні торги за участі департаментів місцевих органів влади та представників приватного сектору для отримання права надавати певні публічні послуги (Михайлюк, 2015: 104). Щодо цього Я.Б. Михайлюк зауважує, що в Україні окремі кроки для впровадження конкурентних умов у сферах, що раніше належали виключно до повноважень органів державної влади, спостерігаються у сфері виконавчої служби та митної справи. Так, у митній справі пропонується запровадити пілотний проект з передачі деяких митниць під зовнішнє управління іноземних компаній («Система управління якістю...», 2012: 122]. Таким чином, можна спостерігати за впровадженням інституту делегування повноважень державних інституцій приватним структурам вже сьогодні, завданням таких організацій є розвантаження державних органів та зменшення вартості послуг, що надаються кінцевому споживачу – громадянину.

Ще одним цікавим прикладом для наслідування можна назвати систему надання адміністративних послуг у Великобританії, в якій наявний особливий суб'єкт надання адміністративних послуг – «омбудсмен у сфері публічних послуг» (англ. – «Public services ombudsman»), зазначену посаду утворено шляхом об'єднання посад омбудсмена з питань охорони здоров'я, омбудсмена з питань місцевого самоврядування, омбудсмена з питань соціальних послуг та з питань діяльності адміністративних органів. Омбудсмени з питань публічних послуг запроваджені окремими актами парламенту в Уельсі та Шотландії у 2005 р. (Public Services Ombudsmen, 2010: 9).

Завданням омбудсмена з питань публічних послуг у Великобританії є

захист прав громадян від порушень з боку органів публічної адміністрації, оскільки омбудсмен уповноважений розглядати скарги на дії, рішення чи бездіяльність органів публічної адміністрації у сфері надання публічних послуг. Фактично омбудсмен повинен захищати не тільки право громадян на отримання публічних послуг, а й слідкувати за тим, щоб послуги, які надаються, відповідали належному рівню за якістю.

Зважаючи на відмінності у суб'єктному складі правовідносин із надання адміністративних послуг в Україні та державах – членах Європейського союзу, зазначене питання підлягає систематизації з урахуванням зарубіжного досвіду. В українській юридичній літературі значна увага приділена дослідженню питання класифікації адміністративних послуг, проте питання класифікації суб'єктів правовідносин із надання адміністративних послуг потребує окремого вивчення.

Зокрема, в юридичній літературі залежно від суб'єкта, який надає адміністративні послуги, їх класифікують на державні (надаються органами державної влади) та муніципальні (надаються органами місцевого самоврядування) адміністративні послуги (Адміністративне право України, 2007: 305). В Україні такий поділ відсутній, таким чином суб'єкт надання адміністративних послуг в загальних положеннях керується спільним законодавством а в конкретних, законодавством спеціальним для даної адміністративної послуги незалежно від суб'єктного складу надавача такої послуги.

Варто зазначити, Угода про Асоціацію не містить прямих вимог щодо проведення адміністративної реформи в Україні. Воно і не дивно, адже право Європейського союзу є не тільки

суто позитивним правом, у розумінні його як правової системи, а має ряд своїх специфічних рис.

Як правило, правову систему прив'язують до певної держави, визначаючи її національний характер, при цьому в рамках певних наукових досліджень вітчизняної юриспруденції розглядається феномен правової системи й на міждержавному, наднаціональному рівнях (Тюріна, 2012: 51).

У цьому сенсі впливу Європейського союзу в національні законодавства будується по принципу невтручання у справи, які є внутрішньою компетенцією держав продиктований Декларацією про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй («Декларація про принципи міжнародного права...», 1970).

У зв'язку з цим, країна, яка адаптує національне законодавство до вимог *acquis communautaire* не ставить прямих вимог до формату в якому повинні функціонувати державні органи та органи місцевого самоврядування в країні, а обмежується порадами та проводить всебічний моніторинг вже за результатами проведених змін дає свій висновок щодо відповідності такої системи вимогам Європейського Союзу.

Європейський Союз не є однорідним і тому в сфері надання адміністративних послуг є відмінності. Найпоширенішими в країнах Європейського союзу є три наступні концепції:

Концепція «консьєржу» включає в себе допомогу громадянину-клієнту інформаційного характеру та допомогу у вирішенні найпростіших питань, таких як заповнення заяви чи бланку;

Концепція «посередник», при даній концепції центр надання послуг здійснює роботу з прийняття та обробки документів наданих для отримання послуги, в той час як саму послугу надає державний орган наділений відповідними владними повноваженнями.

Концепція «one-stop-shop» («магазин однієї зупинки» або «єдиний центр») розуміє собою центр надання адміністративних послуг інтегровано великий спектр послуг, що надається органом наділеним владними повноваженнями. Така концепція вигідна тим, що вимагає одноразового контакту громадянина-клієнта з центром надання послуг. На сьогоднішній день дана концепція вважається найсучаснішою та найефективнішою (Wirth Klaus, 2011).

Відмінності між системами сервісних центрів полягають лише у формі організації їх роботи та порядку надання таких послуг. Проте, головні принципи надання адміністративних послуг дотримуються в кожній країні Європейського союзу, зокрема, доступність, яка полягає як у зручному розташуванні так і «зрозумілості» самої послуги яка надається; та швидкість надання та делегування повноважень держави при наданні адміністративної послуги недержавним структурам (Ladychenko & Golovko, 2019: 184). З моменту створення Центрів надання адміністративних послуг в Україні почали стрімко впроваджуватися концепції конс'єржа та посередника, що дало змогу розвантажити безпосередніх виконавців адміністративних послуг, позитивно вплинуло на зменшення рівня корупції, проте дещо знизило їх якість через збільшення випадків відмови у прийнятті документів поданих громадянами через відсутність контакту клієнта з безпосереднім виконавцем.

Потрібно зауважити, що у 2019 р., Україна прийняла для себе концепцію one-stop-shop. Поки така концепція стосується лише надання електронних послуг («План заходів щодо реалізації Концепції...», 2019), проте сам факт обрання найсучаснішого та найефективнішого шляху говорить про рух України у напрямку який веде до створення публічно-сервісної держави.

Висновки і перспективи.

У процесі адміністративної реформи в Україні введено ряд нових для нашої держави інститутів покликаних створити публічну адміністративну послугу. Серед головних досягнень можна визначити створення ЦНАПів, впровадження концепції так званих посередників, надання електронних послуг, які повинні діяти за концепцією one-stop-shop, та перші кроки з делегування певних видів адміністративних послуг недержавним організаціям.

Проте можна назвати цілий ряд важливих концепцій які ефективно зарекомендували себе в іноземних країнах та були б гарним доповненням системи, що створюється в Україні. Серед таких впроваджень можна виділити створення інституту омбудсмена в сфері публічних послуг, який слідкував би за сумлінним наданням адміністративних послуг виконавцями, здійснюючи безпосередній контроль за їх виконанням та розглядаючи звернення та скарги громадян-клієнтів.

Інша важлива зміна є більш суттєвою та потребує докорінного перегляду самого ставлення до адміністративної послуги та може реалізуватися, на нашу думку, через створення «доктрини публічного менеджменту», на прикладі розвинених європейських

держав яка включає зміну пріоритетів у діяльності органів публічної влади у їх відносинах із громадянами. Складовими цієї доктрини повинні стати система оцінювання діяльності органів державної влади громадянами та впровадження доктрини служіння, тобто надання послуг.

Список використаних джерел

1. Ладиченко В.В. Гуманістичні основи організації державної влади. Київ, 2007. 407 с.
2. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права. Пер. з нім. Г. Рижков, І. Сойко, А. Баканов; відп. ред. О. Сироїд. 2-ге вид., перероблене та доповнене. Київ: «K.I.C.», 2009. 552 с.
3. Циганов О.Г. Адміністративні послуги у сфері правоохоронної діяльності України: дис. ... д.ю.н.: 12.00.07. Київ, 2018. 556 с.
4. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. Автор-упорядник В.П. Тимошук. Київ: Факт, 2003. 496 с.
5. Демський Е.Ф. Інститут адміністративних послуг у структурі адміністративного процесу. Південноукраїнський правничий часопис. 2010. № 1. С. 145–151.
6. Ладиченко В.В., Ємельяненко К.О. Формування виконавчих комітетів об'єднаних територіальних громад. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. № 5/2018. С. 14–20.
7. Проект Закону про адміністративну процедуру. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65307.
8. Михайлюк Я.Б. Загальна характеристика суб'єктів правовідносин із надання адміністративних послуг у країнах ЄС та Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2015. Вип. 4. Т. 2. С. 120–124.
9. Система управління якістю адміністративних послуг: навчальний посібник. Автор-упорядник Е.М. Хриков. Луганськ: ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. 233 с.
10. Public Services Ombudsmen: Consultation Paper № 1961 Great Britain Law Commission. 2010. URL: <https://books.google.com.ua>.
11. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: У двох томах: Том 1. Загальна частина. Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова) та ін. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. 592 с.
12. Тюріна О.В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Київ, 2012. 100 с.
13. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН від 24 жовтня 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569.
14. Wirth Klaus. Vom Bürgerbüro zum Bürgerservice. Forum Public Management. 2011. № 2. Р. 12–15. URL: <http://kdz.eu>.
15. Ladychenko V., Golovko L. Achieving sustainable development through environmental accounting and disclosure of environmental information: experience of Ukraine and the EU. Sustainable development under the conditions of European integration: collective monograph, 2019. Р. 182–194.
16. План заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019–2020 рр.: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 37-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/37-2019-%D1%80>.

References

1. Ladychenko, V.V. (2007). Humanistychni osnovy orhanizatsii derzhavnoi vlady [Humanistic foundations of the organization of state power]. Kyiv, 407 (in Ukrainian).

2. Schmidt-Assmann, E. (2009). Zahalne administrativne pravo yak idea vrehuliuvannia: osnovni zasady ta zavdannia systematyky administrativnoho prava [Common administrative law as an idea of regulation: the basic principles and objectives of the systematics of administrative law]. Per. z nim. H., Ryzhkov, I., Soiko, A., Bakanov; vidp. red. O., Syroid. 2-he vyd., pereroblene ta dopovnene. Kyiv: «K.I.S.», 552 (in Ukrainian).
3. Tsyhanov, O.H. (2018). Administrativni posluhy u sferi pravookhoronnoi diialnosti Ukrainy [Administrative services in the field of law enforcement activity of Ukraine]. Kyiv, 556 (in Ukrainian).
4. Administrativna protsedura ta administrativni posluhy. Zarubizhnyi dosvid i propozytsii dlia Ukrainy [Administrative procedure and administrative services. Foreign experience and offers for Ukraine] (2003). Avtor-uporiadnyk V.P., Tymoshchuk. Kyiv: Fakt, 496 (in Ukrainian).
5. Demskyi, E.F. (2010). Instytut administrativnykh posluh u strukturi administrativnoho protsesu. Pivdennoukrainskyi pravnychy chasopys [Institute of Administrative Services in the structure of the administrative process. South Ukrainian Law Journal], 1: 145–151 (in Ukrainian).
6. Ladychenko, V.V. & Yemelianenko, K.O. (2018). Formuvannia vykonavchykh komitetiv ob'iednanykh terytorialnykh hromad. Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy [Formation of executive committees of the united territorial communities. Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine], 5: 14–20 (in Ukrainian).
7. Proekt Zakonu pro administrativnu protseduru [Draft Law on Administrative Procedure]. Available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls> (in Ukrainian).
8. Mykhailiuk, Ya.B. (2015). Zahalna kharakterystyka sub'ektiv pravovidnosyn iz nadання administrativnykh posluh u krainakh YeS ta Ukraini. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Iurydychni nauky» [General characteristics of legal entities involved in the provision of administrative services in the EU and Ukraine. Scientific Bulletin of Kherson State University. Legal Sciences Series], 4 (2): 120–124 (in Ukrainian).
9. Systema upravlinnia yakistiu administrativnykh posluh [Quality management system for administrative services] (2012). Avtor-uporiadnyk E.M., Khrykov. Luhansk: DZ «LNU im. Tarasa Shevchenka, 233 (in Ukrainian).
10. Public Services Ombudsmen: Consultation Paper № 1961 Great Britain Law Commission (2010). Available at: <https://books.google.com.ua>.
11. Administrativne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs [Administrative law of Ukraine. Academic course] (2007). Red. kolehiia: V.B., Aver'ianov (holova) ta in. Kyiv: TOV «Vydavnytstvo «Iurydychna dumka», 592 (in Ukrainian).
12. Tiurina, O.V. (2012). Osnovy prava Yevropeiskoho Soiuzu [Fundamentals of European Union Law]. Kyiv, 100 (in Ukrainian).
13. Deklaratsiia pro pryntsyipy mizhnarodnoho prava, shcho stosuutsia druzhnykh vidnosyn ta spivrobitnytstva mizh derzhavamy vidpovidno do Statutu OON 24.10.1970 [Declaration on the Principles of International Law relating to Friendly Relations and Cooperation between States, in accordance with the Charter of the United Nations]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569 (in Ukrainian).
14. Wirth, Klaus (2011). Vom Bürgerbüro zum Bürgerservice. Forum Public Management, 2: 12–15. Available at: <http://kdz.eu>.
15. Ladychenko, V. & Golovko, L. (2019). Achieving sustainable development through environmental accounting and disclosure of environmental information: experience of Ukraine and the EU. Sustainable development under the conditions of European integration, 182–194.

16. Plan zakhodiv shchodo realizatsii Kontsept-sii rozvytku systemy elektronnykh posluh v Ukraini na 2019–2020 [Plan of measures for implementation of the Concept of development of the electronic services system in Ukraine for 2019-2020]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy 30.01.2019 № 37-r. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/37-2019-%D1%80> (in Ukrainian).

A.M. Piliai (2019). Condition of development of the public-service state in the countries of the European Union in the context of administrative reform of Ukraine and the Association Agreement between Ukraine and the EU.

Law. Human. Environment, 10(4): 143-151.

<https://doi.org/10.31548/law2019.04.017>.

Summary. The article examines the state of development of the public-service state in the countries of the European Union in the context of administrative reform in Ukraine and the possibility of introducing similar institutions in the future.

The article examines models that Ukraine takes as a model when implementing public service. The main purpose in introducing these models is to build a state that recognizes a person, the observance and realization of his rights for the highest value – a public service state.

The possibility of introducing the doctrine of public management and the ombudsman institute in the field of public services in Ukraine within the framework of administrative reform is explored.

It is revealed that in the process of administrative reform in Ukraine a number of new institutes for the creation of public administrative service were introduced for our state. Major achievements include the establishment of CNAPs, the introduction of the concept of so-called intermediaries, the provision of e-services, which should operate on a one-stop-shop concept, and the first steps to delegate certain types of administrative services to non-governmental organizations.

Keywords: public service state, administrative service, public service entity, administrative reform in Ukraine, European Union
